

*До спеціалізованої вченої ради ДФ 64.700.003
у Харківському національному університеті
внутрішніх справ*

61080, м. Харків, проспект Льва Ландау, 27

ВІДГУК

**офіційного опонента на дисертацію Кроленко Дмитра Юрійовича
«Адміністративно-правове забезпечення управління проектами
регіонального розвитку», поданої на здобуття наукового ступеня доктора
філософії за спеціальністю 081 Право**

Відгук підготовлений на підставі вивчення тексту дисертації та опублікованих за темою дисертації праць здобувача.

Актуальність теми дисертації. Адміністративно-правове регулювання розроблення проектів регіонального розвитку на даний час залишається недосконалим. Це в першу чергу пов'язано із необхідністю доопрацювання нормативної бази, що закріплює здійснення регіональної політики в Україні. Механізми запровадження законодавчих змін у практичну діяльність органів і структур, які відповідальні за розвиток регіонів також потребують покращення. Будь-який ресурс, залучений на виконання проекту має бути чітко прописаний у його змісті, обґрунтований та економічно виправданий. Це положення стосується не лише фінансових, а й інших видів ресурсів (трудових, кадрових, екологічних тощо). Важливим є не лише розробка та прийняття нових нормативно-правових актів з метою ефективного управління регіонами, а дотримання вже існуючих норм законодавства, їх корегування та удосконалення, усунення колізій, а також контроль за їх дотриманням.

Актуальність роботи підкреслюється й тим, що тема дисертаційного дослідження узгоджується з положеннями Розділу 3 Стратегії сталого розвитку «Україна – 2020», схваленої Указом Президента

України від 12.01.2015 р. № 5/2015; з положеннями Державної Стратегії регіонального розвитку на період до 2020 року, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 6 серпня 2014 р. № 385; положеннями Розділу 4 Національної стратегії у сфері прав людини, затвердженої Указом Президента України від 25.08.2015 р. № 501/2015; п. 5.17 Пріоритетних напрямів наукових досліджень Харківського національного університету внутрішніх справ на період 2016–2019 років, схвалених рішенням Вченої ради Харківського національного університету внутрішніх справ від 24 квітня 2015 р.; п. 2.5 додатку 2 до Переліку пріоритетних напрямів наукового забезпечення діяльності органів внутрішніх справ України на період 2015–2019 років, затвердженого наказом МВС України від 16.03.2015 р. № 275, а також вона відповідає п. 2.4 Пріоритетних напрямів наукових досліджень Харківського національного університету внутрішніх справ на період 2016–2019 років, схвалених рішенням Вченої ради Харківського національного університету внутрішніх справ від 23.02.2016 р. (протокол № 2).

Виходячи з викладеного, дисертаційне дослідження Кроленко Д. Ю., без всякого сумніву, є актуальним і своєчасним і має істотне значення для вдосконалення законодавства в сфері адміністративно-правового управління проектами регіонального розвитку.

Як вбачається з тексту дисертації, Д.Ю. Кроленко є сумлінним науковцем, який вміє логічно викладати та аналізувати теоретичний, практичний і законодавчий матеріал, формулювати виважені та узагальнені висновки, застосовувати різноманітні методи наукового пізнання. Методологічну основу дисертації складають загальнонаукові та спеціальні методи наукових досліджень, зокрема: метод юридичної герменевтики – для тлумачення змісту нормативних актів, що регулюють відносини у сфері нормативно-правового забезпечення управління розвитком регіонів (підрозділи 1.2., 1.3, 2.4.). Порівняльно-правовий метод забезпечив оцінку положень чинного адміністративного законодавства України щодо розробки і запровадження проектів регіонального розвитку та зіставлення його із

законодавством країн Європейського Союзу (усі розділи дисертації). Логіко-семантичний метод – для розгляду наукових категорій та класифікацій відповідних правовідносин (підрозділи 2.1; 2.2; 2.3; 2.4). Статистичний метод – для дослідження та аналізу інформації щодо регіонального розвитку, економічних показників, виявлення закономірностей відносно успішної реалізації проектів і програм регіонального розвитку. Компаративістський метод – для вивчення досвіду зарубіжних країн в сфері управління регіонами, а також розробки пропозицій стосовно запровадження змін законодавства України відносно вказаного питання (підрозділ 2.2., 3.1). Історико-правовий метод використано для ретроспективного аналізу еволюції нормативно-правових засад управління проектами регіонального розвитку (підрозділи 1.3, 2.4, 3.3). Метод наукової абстракції використано під час пошуку оптимальної моделі адміністративно-правового забезпечення управління проектами регіонального розвитку у національному законодавстві (підрозділи 1.4, 3.1, 3.2, 3.3, 3.4).

Емпіричну базу дослідження склали дані державної статистичної звітності (Звіту, затвердженого рішенням Рахункової палати від 26.03.2019 року № 7-1 «Про результати аудиту ефективності використання коштів державного фонду регіонального розвитку», матеріали офіційних сайтів місцевих державних адміністрацій щодо розроблення, запровадження і виконання програм регіонального розвитку, в тому числі «Програма економічного і соціального розвитку Харківської області на 2019 рік»).

Повнота викладу наукових положень, висновків і рекомендацій дисертації в опублікованих автором працях. Основні висновки та положення дисертаційного дослідження оприлюднені у 10 публікаціях, у тому числі 6 наукових статей, визнаних фаховими з юридичних наук, 1 стаття, опублікованих у наукових закордонних виданнях, а також 3 тез наукових доповідей. У сукупності друковані роботи здобувача достатньо повно відображають зміст основних положень і висновків його дисертаційного дослідження та дозволяють науковій громадськості ознайомитися із ними.

Результати дисертації пройшли відповідну апробацію, підсумки розроблення проблеми в цілому, окремих її аспектів, одержані узагальнення й висновки були оприлюднені дисертантом на всеукраїнських і міжнародних науково-практичних конференціях.

Висновки дисертації можуть бути використані у науково-дослідній діяльності для подальшого вивчення та наукових розробок щодо адміністративно-правового забезпечення управління проектами регіонального розвитку, а саме: у правотворчості – для внесення змін та доповнень до законів і підзаконних нормативно-правових актів, якими регулюється розробка і запровадження проектів регіонального розвитку; у правозастосовній діяльності – для вдосконалення повноважень суб'єктів регіонального управління; у навчальному процесі – для вдосконалення теоретичних знань і практичних навичок суб'єктів регіонального управління та під час викладання навчальних дисциплін «Адміністративне право», «Адміністративний процес», «Господарське право», «Сучасні проблеми господарського права».

Визначаючи наукову новизну рецензованої роботи, слід вказати, що за характером і змістом розглянутих у ній питань вона є одним з перших досліджень адміністративно-правового регулювання управління проектами регіонального розвитку в умовах децентралізації державної влади в Україні. Низка теоретичних положень, висновків і рекомендацій дисертанта мають наукову новизну і практичну значимість, цілком достатні для роботи рівня дисертації на здобуття ступеня доктора філософії. Положення, які висувуються на захист, загалом вдало структуровані дисертантом відповідно до встановлених вимог, є новими або містять значну частку новизни. До положень дисертації, що мають елементи новизни, належать, зокрема, такі результати дослідження: 1. викладено основні аспекти, на яких має бути сконцентрована діяльність центральних органів виконавчої влади при здійсненні регіонального управління в умовах децентралізації державної влади; 2. надаються пропозиції визначення поняття «планування» в контексті

Положення, висновки та пропозиції, що містяться в науковій праці, характеризуються завершеністю, аргументованістю та послідовністю. Зміст дисертації відповідає заявленій дисертантом науковій спеціальності (081 — «Право»), робота пройшла належну апробацію. Дисертація є самостійною, завершеною роботою, у якій відсутні порушення академічної доброчесності. Оформлення дисертації в цілому відповідає встановленим МОН України вимогам. Як будь-яка по-справжньому творча праця, дисертаційне дослідження Д.Ю. Кроленко не позбавлене дискусійних положень. Тому загальна позитивна оцінка дисертації не виключає деяких зауважень і побажань, які носять рекомендаційний характер і можуть бути використані автором у подальших наукових дослідженнях.

1. У підрозділі 1.1 дисертації надаються різні варіанти визначення поняття «регіону» з точки зору вітчизняних та зарубіжних науковців, проте автор не висвітлює власного бачення стосовно вказаного поняття і його тлумачення, враховуючи зміни законодавства, в умовах децентралізації державної влади в Україні. Слід було б конкретно викласти свою думку та сформулювати власний підхід відносно розуміння вказаного питання в контексті адміністративно-правових відносин;
2. У підрозділі 1.2 дисертації, досліджуючи зміст, сутність та завдання проекту програми регіонального розвитку як адміністративно – правового акту, автор не надає чіткого встановлення завдань вказаного проекту. Дане питання висвітлюється розмито, поверхнево, увага приділяється тлумаченню поняття «адміністративно-правового акта», а також його завданням в цілому, тоді як специфіка побудови та розробки проекту програми регіонального розвитку залишається без розгляду. Підбиваючи підсумки вищевказаного підрозділу слід було б викласти своє бачення завдань проекту програми регіонального розвитку, спираючись на законодавчу базу і теоретичні здобутки вітчизняних та зарубіжних вчених стосовно вказаного питання, а також враховуючи практичні напрацювання суб'єктів розробки і реалізації проектів регіонального розвитку;
3. У підрозділі 3.3 дисертації наводяться приклади досвіду країн Європейського Союзу у сфері організації процесу

оцінювання проектів регіонального розвитку, зазначається про позитивні результати роботи стосовно вказаного питання. Проте відсутні пропозиції щодо механізму запровадження зазначеної моделі управління проектами регіонального розвитку в Україні. Викладення власного бачення впровадження міжнародного досвіду у практичну діяльність суб'єктів регіонального розвитку в Україні позитивно вплинуло б на зміст дослідження; 4. У підрозділі 3.4 «Організація та контроль за виконанням програм регіонального розвитку», на нашу думку автором дослідження поверхнево розглянуто роль правоохоронних органів у процесі контролю за виконанням програм регіонального розвитку посадовими особами, відповідальними за їх реалізацію. Необхідно було більш чітко встановити механізми здійснення функцій контролю за виконанням програм регіонального розвитку правоохоронними органами, послідовність виконання обов'язків у сфері контролю і подальше застосування засобів впливу у разі порушення законодавства внаслідок неякісного або несвоєчасного виконання програм регіонального розвитку.

Однак, перелічені дискусійні позиції складають підґрунтя для подальших досліджень та продовження роботи по удосконаленню наукової думки, підтверджують творчий характер праці, яка добре підготовлена і належним чином оформлена. Зауваження і побажання стосуються дискусійних питань, не впливають на високий науковий рівень дисертації, не піддають сумніву основні наукові результати, отримані здобувачем. Слід констатувати, що дисертант довів свою здатність самостійно здійснювати дослідження в галузі адміністративного права, і аналіз дисертації дозволяє стверджувати, що визначені в роботі дослідницькі завдання дисертантом було виконано. Все вищезазначене дає підставу для наступного узагальненого висновку: дисертаційне дослідження Кроленко Дмитра Юрійовича на тему: «Адміністративно-правове забезпечення управління проектами регіонального розвитку» відповідає спеціальності «Право». Воно є завершеною кваліфікаційною працею, в якій отримано нові науково

обґрунтовані результати, що у сукупності розв'язують конкретне наукове завдання, яке має істотне значення для адміністративного права та процесу – виступає комплексним розв'язанням основних адміністративно-правових проблем управління проектами регіонального розвитку. За своєю актуальністю, ступенем новизни, обґрунтованістю, рівнем наукової та практичної значущості отриманих результатів, а також за кількістю та обсягом публікацій дана робота відповідає вимогам Порядку проведення експерименту з присудження ступеня доктора філософії, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 6 березня 2019 р. №167, а її автор заслуговує на присудження ступеня доктора філософії за спеціальністю 081- «Право»

**Офіційний опонент -
Завідувач кафедри
державно-правових дисциплін
та адміністративного права
Центральноукраїнського державного
педагогічного університету
імені Володимира Винниченка,
доктор юридичних наук, професор**

Є.Ю. Соболев

*Проректор
з наукової роботи*

Михайло С.